

POROČILO

s tretjega javnega posvetovanja v sklopu prenove Strategije prostorskega razvoja Slovenije - SPRS

Poročilo predstavlja glavne poudarke tretjega javnega posvetovanja o prenovi SPRS, predvsem rezultate razprave, izvedene po uvodnih predstavitvah in po predstavitvi dela manjših skupin pri dopolnitvi posameznih ciljev SPRS. Namen poročila je seznaniti zainteresirane deležnike in javnost z rezultati posvetovanja in z obravnavo predlogov dopolnitev ciljev v nadaljnjem postopku prenove SPRS.

Ozadje in namen javnega posvetovanja

Posvetovanje je potekalo 17. marca 2016 v prostorih Policijske akademije v Tacnu. Navezovalo se je na predhodni dve javni posvetovanji, kjer so deležniki razpravljali o izhodiščih za prenovu SPRS, o prednostih, slabostih, nevarnostih ter priložnostih slovenskega prostora ter o elementih vizije prostorskega razvoja. Tretje javno posvetovanje je bilo namenjeno predstavitvi predloga vizije prostorskega razvoja ter razpravi o ciljih za uresničevanje vizije.

To posvetovanje ni bilo edina možnost za posredovanje predlogov dopolnitev posameznih ciljev. Vsebinska vprašanja, o katerih je potekala razprava na posvetovanju, so na voljo tudi kot e-vprašalnik, ki ga lahko vsi zainteresirani izpolnijo na spletni povezavi:

http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/prostorski_razvoj_na_nacionalni_ravni/prenova_strategije_prostorskega_razvoja_slovenije/

Udeleženci javnega posvetovanja:

Posvetovanja se je udeležilo 125 predstavnikov nacionalnih, regionalnih in lokalnih uprav (ministrstev, občin, razvojnih agencij), raziskovalnih in izobraževalnih institucij, zbornic, podjetij, NVO ter študentov s področja prostorskega načrtovanja.

Seznam prisotnih je na voljo na Ministrstvu za okolje in prostor, DPGS.

Potek posvetovanja

Javno posvetovanje je otvorila državna sekretarka za prostor, ga. Lidija Stebernak, nato pa je vodja sektorja za strateški prostorski razvoj pri MOP, DPGS, Lenča Humerca Šolar predstavila napredek pri prenovi SPRS ter učinke drugega javnega posvetovanja.

Sledile so predstavitve študentskih predlogov vizije prostorskega razvoja Slovenije – Vizija mladih.

[Predstavitve so v priloqi](#) (.zip, 9,61MB)

Vizija mladih

Rezultati študentskega dela, nastali pod vodstvom mentorjev na petih fakultetah, so objavljeni v publikaciji z naslovom Slovenski prostor 2050, Vizije prostorskega razvoja Slovenije, ki jo je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor. Dostopna je na [povezavi](#) (.pdf, 4,6MB).

Predlog vizije prostorskega razvoja Slovenije do leta 2050, ki je nastal z upoštevanjem predlogov udeležencev drugega posvetovanja, kot tudi študentskih vizij, je predstavil Tomaž Miklavčič z Ministrstva za okolje in prostor, DPGS. Sledila je kratka plenarna razprava, katere cilj je bil pridobiti mnenja in predloge za dopolnitev predloga vizije.

Plenarna razprava udeležencev na temo vizije prostorskega razvoja Slovenije

Mitja Bricelj, Ministrstvo za okolje in prostor: poudaril je, da je Slovenija tudi pomorska država. V Strategiji prostorskega razvoja Slovenije je zato nujno nasloviti morje, ki v dosedanjih gradivih še ni vključeno. Sprejete makro-regionalne strategije, ki zadevajo tudi Slovenijo, so namreč že v izvajanju in treba je prevzeti odgovornost za njihovo udejanjanje. Treba je uporabljati obstoječe evropske procese in se aktivno vključiti v črpanje sredstev iz razpoložljivih finančnih virov EU.

Senka Vrbica, Pravno informacijski center NVO: v strategijo je treba ustrezno vgraditi termin »spoštovanje narave«. V zvezi z blaginjo je treba vnesti več skromnosti, saj so zdajšnje generacije naravnane zgolj k rasti in želijo vedno več. Namesto gospodarske rasti bi morali zapisati »gospodarska stabilnost«, saj družba ne more rasti v nedogled, še zlasti ne trajnostno. Vključiti bi bilo treba tudi nove modele načina življenja, kot so delitev dobrin in medsebojnost bivanja (kooperative namesto lastništva). Namesto novogradenj pa bi morali spodbujati prenovo.

Polona Demšar Mitrovič, Ministrstvo za infrastrukturo: pozdravila je ugotovitve, da se moramo vrniti k humanizmu in vprašala, kdo bo pristojen za izvajanje SPRS, kje je meja med SRS in SPRS ter kakšen bo njen odnos do sektorskih strategij (npr. na področju trajnostne mobilnosti). Nujen je namreč skupen pristop k pripravi vseh omenjenih dokumentov in ravno tu je možno narediti preskok glede na staro strategijo. Glede participativnosti jo je zanimalo, ali se na ravni občinskih podrobnih prostorskih načrtov predvideva spremembe glede vključevanja javnosti. Predlagala je, naj se javnost vključi v čim zgodnejši fazi.

Blanka Bartol, MOP DPGS: skozi proces prenove strategije se iščejo sinergije s sektorji že v fazi oblikovanja vizije in opredelitve ciljev. Nastavki za izvajanje SPRS bodo podani v zakonodaji, ki se pripravlja – ta predvideva tudi vključevanje javnosti ter medsektorsko usklajevanje oziroma sodelovanje.

Tomaž Miklavčič, MOP DPGS: ministrstvo teži k temu, da bodo že cilji oblikovani vključujoče in ne bodo zastavljeni sektorsko. Razvoj (upoštevaje v razpravi omenjeno skromnost in spoštovanje narave) ministrstvo vidi skozi krepitev endogenih virov in ne skozi teorijo neskončne rasti. Vizija temelji na rabi notranjih potencialov.

Lenča Humerca Šolar, MOP DPGS: v zvezi z vključevanjem javnosti se ministrstvo zaveda, da zgodnje vključevanje prinaša koristi. Osnove za to v zakonodaji že obstajajo, trudimo pa se, da bi vključevanje javnosti v predpise vnesli še bolj striktno. V primeru državnih prostorskih načrtov so ta vrata že odprta, modri pripravljavci odločitev izvedejo čim več neformalnih srečanj pred sprejemom odločitve.

Tomaž Ogrin: sprašuje, zakaj bi Slovenija morala imeti GSO – gensko spremenjene organizme. To namreč škodi turizmu in varni hrani, po zakonu o varstvu okolja pa mora biti upoštevano načelo previdnosti. Na ta način ustvarjamo konflikte – turizem je propulzivna panoga in treba ga je postaviti v neokrnjeno naravo, sicer bomo to razvojno priložnost izgubili. Prav tako je prisoten konflikt na področju kmetijstva in rabe obnovljivih virov energije. V zadnji spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki je v fazi sprejemanja v Državnem zboru, je sektor za infrastrukturo dosegel, da se vetrne elektrarne lahko umešča na kmetijska zemljišča. Naslednji konflikt, na katerega je opozoril, je raba vodnih virov za gradnjo hidroelektrarn na srednji Savi. Menil je, da bi morala biti vizija glede tovrstnih vprašanj bolj konkretna (npr. Mura, Soča in srednja Sava bodo uničene s hidroelektrarnami).

Andrej Pogačnik, Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije: SPRS mora biti vpeta v makroregionalne strategije, kar pomeni vzdržno gospodarsko rast. Treba je omogočiti delovna mesta in razvoj (tisti pod pragom revščine se ne bi strinjali s skromnostjo). Policentriem prinaša preveliko razdrobljenost. Manjkajo namakalni sistemi, stališče »ne hitrih prog« pa je katastrofalno – ob avtocestah bi morali rezervirati prostor za hitre proge. Participacije je po njegovem mnenju že preveč in se je izpridila – male iniciative blokirajo velike projekte (pri čemer pa ne branijo splošnega interesa). Vplivanje na OPPN bi moralo biti zahtevano.

Janja Križman, Ministrstvo za zdravje: v strategijo je treba vključiti zdrav življenjski slog in spodbuditi gibanje prebivalstva že pri načrtovanju prostora.

Marina Pintar, BF, agronomija: komentar na GSO v viziji mladih: pri viziji je bila ideja, da se misli sprostiti. Študije bodo pokazale, kaj GSO so in kaj ne. Nujno je iskanje kompromisov, past vključevanja javnosti pa je ravno to, da se ne pride do kompromisa, temveč do širokega nabora idej.

Maša Čar, Zavod za ribištvo: zanimal jo je časovni potek izvajanja SPRS ter na kakšen način bodo postali cilji SPRS zavezujoči.

Tomaž Miklavčič in Blanka Bartol, MOP DPGS: vizija ni norma, ker se vsega pač ne da normirati – gre za želeni pogled v prihodnost, za vizir. Popravki zakonodaje se izvajajo vzporedno, predvidena je tudi izdelava srednjeročnega akcijskega načrta.

Senka Vrbica, PIC: urejanje prostora je najmočnejše orodje varstva okolja – zanimalo jo je, kako se pri pripravi ciljev premošča odsotnost Nacionalnega programa varstva okolja in aktualnega poročila o stanju okolja (zadnji je iz leta 2009).

Plenarni razpravi o viziji prostorskega razvoja je sledila predstavitev Blanke Bartol, MOP – DPGS o osnutku ciljev prostorskega razvoja, po tej predstavitvi pa so potekale vodene razprave v skupinah.

Moderirana razprava v manjših skupinah - dopolnitev osnutka ciljev prostorskega razvoja Slovenije 2050 s prispevki udeležencev

V drugem delu dogodka so se udeleženci po lastnih preferencah razdelili v pet skupin, pri čemer je vsaka skupina obravnavala enega izmed petih ciljev SPRS (1. Racionalen in učinkovit prostorski razvoj, 2. Večja konkurenčnost slovenskih mest, 3. Kvaliteta življenja v mestih in na podeželju, 4. Zagotavljanje prostorske identitete Slovenije ter 5. Prožnost/odpornost in prilagodljivost na spremenjene razmere) in prispevala predloge dopolnitev.

V nadaljevanju so z modro barvo in v ležečem tisku zapisane predlagane dopolnitve ciljev SPRS.

Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj

Opis cilja

1.1. **Ustvarjanje pogojev za optimalno razporejanje in usklajenost dejavnosti in storitev v prostoru in časovno:**

- 1.1.1. navezava na središča v urbanem sistemu in njihovo opremljenost – dostopnost v funkcionalnem območju,
- 1.1.2. funkcionalno dopolnjevanje dejavnosti, storitev in funkcij med naselji, med občinami, med urbanimi in podeželskimi območji za doseganje kritične mase uporabnikov *in ob upoštevanju kritične mase za gospodarske cone,*
- 1.1.3. razvoj modelov javnih storitev za odmaknjena/oddaljena območja, s katerimi se lahko premošča oddaljenost od bolj opremljenih urbanih središč,
- 1.1.4. navezava na teritorialne/prostorske potenciale (specializacija), *ob upoštevanju prostorskih omejitev (naravni procesi, poplave),*
- 1.1.5. zmanjšana potreba po mobilnosti, prometu, *spremenjene potovalne navade in izboljšana dostopnosti;*

1.2. **Racionalna in inovativna raba virov (zemljišč in drugih virov):**

- 1.2.1. ponovna uporaba, usmerjenost v ponovno uporabo ali reciklažo zemljišč in območij,
- 1.2.2. vzdržna in inovativna raba virov (manj, a bolj učinkovito, usmerjenost k so-rabi/hkratni rabi, so-proizvodnji –npr. poraba odpadne toplote, pa tudi začasni rabi ter več-funkcionalnosti na ravni območij, zemljišč, stavb),
- 1.2.3. kvalitetna raba lokalnih virov – ustvarjanje kratkih oskrbovalnih/proizvodnih verig npr. na področju oskrbe s hrano in energije;

Dodatno:

- *Podpora med/čez sektorskemu usklajevanju na državni, regionalni in lokalni ravni;*
- *Vir je tudi krajina – 3D prostor (vedute,...);*

Posledica/pričakovan rezultat/učinek cilja

1.3. Doseganje optimalne organizacije dejavnosti in storitev v prostoru z modeli, prilagojenimi različnim vrstam območij (urbana, podeželska, odmaknjena obmejna in gorska);

1.4. Doseganje zelene dostopnosti v funkcionalnih območjih središč različnega ranga, a tudi minimalnega standarda dostopnosti v odmaknjenih območjih;

1.5. Zmanjšan pritisk na vire, neposredno na kmetijska zemljišča (pritiski pozidave) in kakovost virov, zlasti zraka (zmanjšanje izpustov), posredno (zmanjšanje potreb po mobilnosti) na energente, zlasti fosilna goriva za mestni in primestni promet;

1.6. Posreden prispevek k kvaliteti življenja zaradi zmanjšane potrebe po večkrat dnevni mobilnosti (prihranek časa, manjša izpostavljenost nesrečam v prometu ipd.);

1.7. Prepoznavna urejenost (red) prostorske strukture;

Na katere druge teme in cilje vpliva, jih krepi (sinergije)?

1.8. Regionalni razvoj: uporaba endogenih regionalnih (prostorskih) potencialov;

1.9. Promet: poudarjena usmerjenost v razvoj javnega potniškega in železniškega prometa, so-modalnosti (intermodalnost, multimodalnost), ki je podpora racionalnemu razmeščanju dejavnosti v urbanem sistemu; *racionalna mreža infrastrukture za trajnostni promet;*

1.10. Storitve (javna uprava, zdravstvo, izobraževanje, kultura..): servis državljanom in gospodarstvu v racionalni razporeditvi mrež – dosegati komplementarnost različnih mrež v navezavi na urbani sistem oz. hierarhijo središč;

1.11. Naravni viri: skrb za ohranitev kakovosti in proizvodnega potenciala (kmetijska zemljišča), **trajnostno obnavljanje** (lesna biomasa), **izboljšanje kakovosti** (npr. zrak v mestih, vode), pa tudi

razpoložljivosti (pitna voda) za razvoj urbanih in podeželskih območij ter souporaba (npr. vode) v rekreacijske in turistične namene; obnovljivost in vitalnost naravnih sistemov (zelena infrastruktura):

1.12. Kmetijstvo: skrb za trajno ohranjanje proizvodnih virov za kmetijstvo (zemljišča in proizvodna sposobnost) – racionalnejše razporejanje dejavnosti v načelu pomeni manjše poseganje na kmetijska zemljišča, podpora kratkih oskrbovalnih verig pa lahko poseže v klasično nasprotje »pozidava – kmetijska zemljišča« in pokaže na obojestranske koristi kvalitetne oskrbe mest /urbanih središč z lokalno pridelano hrano; omogoča/prispeva k cilju »konkurenčnost mest«;

1.13. Prostorsko upravljanje: povezovanje mest/lokalnih skupnosti za optimalno razporeditev dejavnosti zaradi doseganja potrebne kritične mase uporabnikov, boljše izkoriščenosti »infrastrukture« in vzdrževanja ter posledično manjši vplivov na okolje; povezovanje nosilcev mrež javnih storitev za večjo optimizacijo mrež ob upoštevanju potreb različnih območij (prilagojeni modeli);

Dodatno:

- *Informiranje javnosti o vplivih neracionalnih posegov v prostor;*
- *Medsektorsko sodelovanje – skupni nastop;*
- *Splošna razgledanost / informiranje ljudi;*

Cilj 2: Večja konkurenčnost slovenskih mest

Opis cilja:

2.1. Konkurenčnost in primerljivost v ponudbi in storitvah z mesti izven države (čezmejni, makroregionalni EU prostor in soseščina);

Dodatno opredeliti:

- *Mednarodni kontekst konkurenčnosti (Ljubljana – Zagreb, Gorica – Nova Gorica),*
- *Rast mest v odnosu do policentrizma,*
- *Mrežna mesta/ funkcijske regije;*

2.2. Povezovanje med mesti na regionalni ravni za doseganje kritične mase (glede infrastrukturne opremljenosti in storitev ter ponudbe delovne sile).

Dodati:

- *Somestja;*
- *Kakovost bivanja in življenja v mestih;*
- *Privlačno in urejeno investicijsko okolje, davčni sistem in zakonodaja;*

2.3. Osredotočenost in razvoj specifičnih primerjalnih prednosti (npr. bližina državne meje – čezmejne storitve; državno središče – dostop do upravljaljskih funkcij najvišje ravni;).

2.4. Kakovostno bivalno in delovno okolje v mestih, ne glede na to, ali gre za mestna središča ali gospodarske cone.

2.5. Trajnostno upravljanje z viri, prostorom in ponudbo slovenskih mest – skrb za privlačnost in prepoznavnost ter dostopnost do kulturnih vsebin (kulturne ustanove, kulturne prireditve in kulturna dediščina).

Posledica/pričakovan rezultat/učinek posameznega cilja

2.6. Večja privlačnost slovenskih mest za pritegnitev gospodarskih dejavnosti (tudi tujih investicij), s tem pa novih delovnih mest.

2.7. Prestrukturiranje mest za nove funkcije in dejavnosti v skladu z njihovimi specifičnimi prednostmi (lega, znanje, infrastruktura, delovna sila).

2.8. Povezovanje med mesti v regionalnem prostoru pomeni tudi prispevek k racionalnemu prostorskemu razvoju.

Povezuje / vpliva na teme? Na katere druge cilje vpliva, jih krepi?

2.9. Gospodarski razvoj, raziskave: vzpostavljanje pogojev za razvoj gospodarskih središč v funkcionalnih urbanih območjih.

2.10. Regionalni razvoj, razvoja podeželja in izobraževanje: podpora usposabljanja za razvoju gospodarstva, ki se navezuje na lokalne vire v oddaljenih območjih; prispevek k ustvarjanju trajnostnih pogojev za življenje in delo na podeželju, uporabo endogenih potencialov.

2.11. Promet in gospodarstvo: razvoj infrastrukture mednarodnega pomena (letališča), podpora razvoju vozlišč za intermodalnost in so-modalnost v funkcionalnih urbanih območjih, razvoj logističnih centrov in navezava na gospodarska središča v funkcionalnih urbanih območjih.

Cilj 3: Kvaliteta življenja v mestih in na podeželju

Opis cilja

3.1. Kvaliteta in dostopnost storitev javnega in javnega (*ter zasebnega*) gospodarskega pomena v središčih v navezavi na gravitacijsko območje:

**Opomba: naslov cilja naj odraža povezljivost, ne ločevanja.*

- 3.1.1 zdravstvena oskrba zagotovljena kvaliteta storitev javnega splošnega in javnega gospodarskega pomena v središčih različnega ranga in dostop do njih z gravitacijskih območij,
- 3.1.2. prostorska razporeditev domov za starejše, oskrbovanih stanovanj, socialno varstvenih centrov v skladu s potrebami (koncentracija prebivalstva in trendi demografskih sprememb),
- 3.1.3. šole, vrtci: enakovreden dostop do izobraževanja v mestih in na podeželju - posebna skrb za ohranitev osnovnošolskega izobraževanja v odmaknjenih območjih – preprečevanje odseljavanja),
- 3.1.4. javna uprava: dostop do storitev javne uprave na različnih vrstah območij, posebna skrb za ohranitev ključnih storitev javne uprave na odmaknjenih območjih ne le zaradi dostopa ranljivih skupin do tovrstnih storitev, temveč tudi zaradi ohranitev prisotnosti javne uprave in zaposlitev,
- 3.1.5. pošta, banka,
- 3.1.6. osnovna oskrba (komunalna in osnovna živilska preskrba), **Opomba: iz te alineje izvzeti komunalno infrastrukturo, ki je že zajeta drugje,*
- 3.1.7. kultura,
- 3.1.8. šport, rekreacija: infrastruktura za rekreacijo v naravi, na prostem in v zaprtih prostorih, *Dodati: Dostop do kopalnih voda (izboljšanje kakovosti vode in infrastrukture),*
- 3.1.9. internet nad 30/100 Mb/s: pokritost belih lis z internetom vsaj 30 Mb/s, **Opomba: glede na to, da tehnologija izjemno hitro napreduje in da so zapisane numerične vrednosti relevantne v tem trenutku, je bolje kot s številkami, cilj opredeliti opisno, npr. glede na gostoto poselitve: pokritost s hitrim internetom zajema 96% prebivalstva,*
- 3.1.10. oskrba z energijo: varčevanje, OVE in lastna produkcija (smart grids),
- 3.1.11. oskrba z vodo in odvajanje odpadnih voda.

Dodati:

- *Cestno infrastrukturo – v smislu dostopnosti;*
- *Ohranjanje kakovosti tal;*

3.2. Javni prevoz: razvejanost in mrežna pokritost (mesta in podeželje), cenovna dostopnost.

Dodati: Modularnost

3.3. Varnost življenja: varnost pred naravnimi nesrečami, odsotnost kriminala – varne soseške, naselja. **Opomba: varnost opredeliti tudi v smislu inkluzivnosti;*

Dodati:

- *Večja vlaganja v vasi, ki se praznijo;*
- *Odpornost na podnebne spremembe*

Upoštevati je treba dejstvo, da dostikrat govorimo o naravnih nesrečah (poplave, plazovi), ki to niso! Nujno je izdelati »coning« in ukrepati.

3.4. Kvaliteta okolja: zrak, voda (reke in jezera), naravna ohranjenost.

Dodati: Morje in podzemne vode;

3.5. Bivalni pogoji in stanovanja : kvaliteta zraka, pitne vode, opremljenost, urejenost in funkcionalnost javnih površin, ustrezen delež zelenih površin – zeleni sistemi tudi v manjših naseljih, ponudba stanovanj, cenovna dostopnost, fizična kvaliteta stanovanj, prostorski standard stanovanj (primerno potrebam prebivalcev).

Dodati:

- *Boljše upravljanje z javnimi površinami, upravljanje sosesk od spodaj navzgor;*
- *Ohranjanje zelenih, odprtih površin;*
- *Zagotovljeni javni prostori za druženje mladih;*
- *Urbano vrtnarjenje (zeleni strehe, vrtičkarstvo...);*
- *Zagotovljene več-funkcionalne stavbe v demografsko ogroženih območjih;*

3.6. Lokalna zaposlenost z visoko dodano vrednostjo (uporaba lokalnih virov, vključno s parki).

Posledica/pričakovan rezultat/učinek posameznega cilja

3.7. Povezava različnih mrež storitev za kvalitetnejšo racionalizacijo oskrbe s storitvami in dostopnost do njih, ki upošteva specifične pogojev in trende za razvoj različnih območij, ne zgolj z upoštevanjem cenovnih vidikov posameznih mrež storitev.

Povezuje / vpliva na teme? Na katere druge cilje vpliva, jih krepi?

3.8. Socialne zadeve: prostorsko razporejanje kapacitet v skladu s potrebami in demografskimi trendi.

3.9. Javno zdravje in zdravstvena oskrba ter kvaliteta okolja ter zasnove naselij: urbanizem in ustrezna infrastruktura v podporo varnemu gibanju v mestu in izven njega, ustrezni prevetrenosti (oskrba s svežim zrakom), zelenim površinam za zmanjševanje vpliva vročinskih valov v mestih, omejevanje nočne osvetljenosti prostora v naseljih.

Dodati javne »pitnike » (dostop do tekoče pitne vode na vseh javnih površinah);

3.10. Oskrba s stanovanji: v skladu s potrebami po stanovanjih, raznolikost stanovanjskega fonda za različne ciljne skupine, prenova urbanih območij za pridobitev novih stanovanj.

Dodati:

- *Večji delež najemniških stanovanj;*
- *Novogradnje zgolj na degradiranih območjih;*
- *Novi modeli bivanja (stanovanjske kooperative);*
- *Vpliv na prometne tokove;*

Upoštevati je treba tudi infrastrukturo, s katero upravlja MORS.

3.11. Urejanje naselij - urbanizem in oskrba z energijo: kvaliteta grajene strukture in odprtega prostora za večje zadovoljstvo prebivalstva, funkcionalna prenova sosesk in stavb z vključitvijo energetske prenove, povezovanje načrtovanja poselitve in oskrbe z lokalnimi viri energije.

3.12. Kultura: ponudba kulturnih dejavnosti in dostop do objektov kulturne dediščine.

3.13. Gospodarstvo in IKT: kvaliteta storitev, delo na domu, podpora IKT razvoju gospodarskih dejavnosti na podeželju (MSP, javna uprava, turizem, oskrba z lokalno hrano).

3.14. Narava: razvoj parkov kot podpora lokalni ekonomiji. *Avtotone sorte kot priložnost.*

Dodati:

- *Vpliv na izobraževanje;*
- *Umeščanje ustanov za poklicno izobraževanje;*
- *Digitalna pismenost tudi med starejšim kmečkim prebivalstvom;*

Cilj 4: Zagotavljanje prostorske identitete Slovenije

Opis cilja

4.1. Ohranjanje prepoznavnih naravnih in kulturnih sestavin prostora.

Prostor je vrednota!

4.2. Skrb za kvalitetno arhitekturo objektov in infrastrukture v javni lasti ter podobo mest in podeželskih naselij.

4.3. Skrb za ustvarjanje prostorskega reda, ohranjanje dediščine prostora in harmonične podobe krajine.

Dopolniti s kmetijstvom, gozdarstvom in ribištvom;

Posledica/pričakovan rezultat/učinek posameznega cilja

4.4. Večja identifikacija prebivalstva z nacionalnim prostorom zaradi privlačne krajinske podobe, ohranjenosti narave in vključenosti prenovljene kulturne dediščine v življenje skupnosti.

4.5. Krepitev podobe in privlačnosti Slovenije kot države, ki skrbi za naravo in kulturno dediščino ter ju na inovativen način vključuje v gospodarski razvoj.

Povezuje / vpliva na teme? Na katere druge cilje vpliva, jih krepi?

4.6. Turizem - promocija Slovenije kot zelene, aktivne, zdrave, podpora lokalnemu razvoju in turističnemu razvoju mest.

4.7. Kultura in ohranjanje kulturne dediščine: ohranjanje kulturne dediščine, vključevanje v življenje skupnosti.

4.8. Narava / zavarovana območja: demonstracija življenja v sožitju z naravo, ekosistemske storitve vključene v gospodarski razvoj.

4.9. Arhitekturna politika: podpora kvalitetnim in kreativnim rešitvam za nove potrebe skupnosti.

Dodati: Razvoj (nove) prostorske identitete – za 21. stoletje! (ohranjanje, krepitev/ sanacija, vzpostavitev)

Cilj 5: Prožnost/odpornost in prilagodljivost na spremenjene razmere

Opis cilja:

5.1. Oblike (modeli) upravljanja / governance, prilagojeni različnim prostorskim ravnam; poudarek na večjem povezovanju in sodelovanju za razreševanje specifičnih prostorsko- razvojnih problemov.

5.2. Zmožnost odzivanja (kapacitete človeških virov, sposobnosti) in zaznavanja (strukture, usposobljene za analizo in kritično vrednotenje) na probleme in izzive.

5.3. Pravočasno odzivanje, ukrepanje (vodilna vloga – sposobnost vodenja sprememb, lastništvo ...).

Izziv: Pripravljenost na variabilnost geopolitičnih razmer (neugodnih).

Posledica/pričakovan rezultat/učinek posameznega cilja

5.4. Administracija, ki se je sposobna odzivati na spremembe, sodelovati in se povezovati preko administrativnih ravni, ter je sposobna mobilizirati vire in jih voditi v smeri sprejema novih, prilagojenih ukrepov na participatoren način.

5.5. Krepitev strokovne podpore odločitvam.

Povezuje / vpliva na teme? Na katere druge cilje vpliva, jih krepi?

5.6. Sistem urejanja prostora: prostorsko upravljanje na vseh ravneh, usposobljenost prostorskih načrtovalcev za nove oblike prostorskega upravljanja.

5.7. Javna uprava: decentralizacija državne uprave (upravni okraji).

Upoštevati dejstvo, da decentralizacija javnih funkcij v praksi ni realno izvedljiva.

5.8. Lokalna/regionalna uprava: strateško odločanje in lokalno delovanje.

5.9. Nevladni sektor: sodelovanje in participacija.

5.10. Izobraževanje in usposabljanje: usposabljanja za aktivno državljanstvo.

Dodati:

- *Periodično spremljanje izvajanja ciljev (5 – 7 let) in po potrebi spremembe;*
- *Usklajenost pri odločanju;*
- *Razmerje moči: država – sektorji; država – občine;*

SPLOŠNI PREDLOGI:

- *V SPRS je treba vključiti trajnostne razvojne cilje OZN (Agenda 2030), ki so zavezujoči za države podpisnice.*
- *Bolj natančno je treba specificirati cilje in izpostaviti, kaj prednost dejansko je.*
- *Bolj konkretno je treba definirati izraze (npr. trajnostna mobilnost) in zapisati, kaj to v praksi pomeni.*

Zaključki posvetovanja po predstavitvi rezultatov dela v skupinah:

Strategija prostorskega razvoja Slovenije je in bo dolgoročen dokument, s katerim želi Ministrstvo za okolje in prostor postaviti okvir za sektorske politike in načrtovanje na nižjih ravneh. Za potrebe izvajanja in prilagajanja izzivom bo hkrati s strategijo razvoja Slovenije do leta 2050 pripravljen tudi akcijski del za krajše časovno obdobje, ki bo skladen tudi z razvojnimi dokumenti, ki se pripravljajo v Sloveniji na ravni države in razvojnih regij.

Poudarjena je bila lega Slovenije na stičišču 3 evropskih makro-regij. Pomen Slovenije in slovenskih mest je odvisen od njihove konkurenčnosti v širšem evropskem prostoru. Poleg konkurenčnosti je pomembna tudi njihova odzivnost na spremenjene razmere in izzive. Opozorjeno je bilo, da je Slovenija tudi pomorska država, kar se mora bolj odraziti tako v viziji, kot v ciljih, ki so bili predstavljeni in obravnavani na dogodku. Ministrstvo posebno pozornost namenja procesnemu načrtu priprave pomorskega prostorskega načrta, ki ga je v skladu s predpisi EU dolžno izdelati do leta 2021.

Ministrstvo v nadaljevanju postopka prenove SPRS načrtuje poglobljeno delo v okviru ožjih strokovnih skupin na specifične teme (funkcionalne urbane regije, podeželje in zeleni sistemi, gorska in obmejna območja, območja obnovljivih virov energije). V procesu prenove prostorske zakonodaje pa se ponovno uvaja prostorsko načrtovanje na regionalni ravni, v okviru katerega se bo implementirala Strategija prostorskega razvoja Slovenije, hkrati pa se bo usklajevalo lokalno interese.

Osnutek prenovljenega dokumenta bo predvidoma izdelan do konca leta 2016, hkrati bo izdelana tudi strateška / celovita presoja vplivov predvidenega prostorskega razvoja na okolje. V letu 2017 se predvideva formalni postopek javne obravnave in sprejema predloga SPRS, v letu 2018 pa začetek implementacije.

Poročilo so pripravili:

Mateja Šepec Jeršič, Milena Škrl Marega, in Tatjana Studen, REC

v sodelovanju z:

Lenčo Humerca Šolar, Blanko Bartol in Tomažem Miklavčičem, MOP.

Ljubljana, april 2016